

CARTIER Rotonda

Sorin Hadârcă s-a născut la 17 noiembrie 1973 în or. Bălți. Licențiat al Facultății de Management a Academiei de Studii Economice din Chișinău, a lucrat la Banca Națională a Moldovei. Și-a urmat studiile în domeniul administrării afacerilor la Instituto de Empresa din Madrid, al cărui masterand devine în 2004. Întors în țară, a activat în domeniul politicilor publice. A participat la varii proiecte de consultanță internațională, inclusiv în Kazahstan și Georgia. Din 2009 scrie pe blogul madrizen.com.

Sorin **Hadârcă**

Zen la pachet

Blogograme

R o t o n d a
CARTIER

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.

Tel./fax: 022 24 05 87, tel.: 022 24 01 95. E-mail: cartier@cartier.md

Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr.24, sectorul 2, București.

Tel/fax: 021 210 80 51. E-mail: romania@cartier.md

www.cartier.md

Difuzare:

București: Strada Toamnei, nr. 24, sectorul 2.

Tel./fax: 021 210 80 51. E-mail: romania@cartier.md

Chișinău: str. București, nr. 68. E-mail: cartier@cartier.md

Cărțile CARTIER pot fi procurate în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.

LIBRĂRIILE CARTIER

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 022 21 42 03.

E-mail: librariadincentru@cartier.md

Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 022 24 10 00. E-mail: librariadinhol@cartier.md

Colecția *Rotonda* este coordonată de Em. Galaicu-Păun

Editor: Gheorghe Erizanu

Lector: Valentin Guțu

Coperta: Vitalie Coroban

Design/tehnoedactare: Iulia Vozian

Prepress: Editura Cartier

Tipărită la Bons Offices

Sorin Hadârcă

ZEN LA PACHET

Ediția I, mai 2014

© 2014, Editura Cartier pentru prezenta ediție.

Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Editat cu sprijinul Ministerului Culturii.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Hadârcă, Sorin.

Zen la pachet / Sorin Hadârcă; cop.: Vitalie Coroban. – Chișinău:

Cartier, 2014 (Tipogr. „Bons Offices”). – 208 p. – (Colecția „Cartier Rotonda”).

ISBN 978-9975-79-872-3.

821.135.1(478)-9

H 12

Cuprins

Lângă Guvern	11
Cele două Moldove.....	12
Memoria scurtă a moldovenilor.....	14
Confesiunile unui fost liberal.....	16
Consultanții, salvatorii planetei.....	18
Despre copaci și maimuțe (din marginea pădurii).....	20
Clopotul de sticlă.....	21
Donații vs impozite (o idee alternativă).....	25
Euroseptic, moldooptimist!.....	26
Dacă n-ai priorități, fă rost de ele	28
Să învățăm să iubim balonul de săpun.....	30
<i>Genderize Me!</i>	31
Mitul tehnocrației	33
Cu săracii ce facem?.....	34
Visul Moldovenesc Reloaded.....	36
Inșallah!	37
Inocența meselor	39
Educa-m-aș, dar cum?	40
Parcă-s normali	41
Destinul nu e pupăză	42
Coadă la diplome.....	43
Note false	44
În încheiere.....	45
Particip, deci exist	46
De ce vrea guvernul participarea societății civile?	46
De ce societatea civilă vrea să participe la guvernare?	47

Hipocrația.....	47
Cumpărați, cumpărați.....	48
<i>Dedovşcina</i>	50
Papirologia	51
Cultivarea şpagofobiei	52
SND s.r.l.....	54
Asistența insistentă	55
Grivei și raiderii.....	57
Sub prag.....	59
Călărețul Negru.....	60
Și dacă UE nu e?	62
Președintele Superman.....	63
Cine arvonește? Cine plătește?	64
Meciul dintre homofobi și homofili se amână.....	67
<i>Less is more & more is less</i>	69
Potcoava lui Niels	70
Forme fără fond.....	72
Lordul Voldemort, secera & ciocanul	73
<i>Transnistrische</i>	74
Liberalizarea traficului de ființe umane.....	76
Concurența la distanță	78
Legea caselor bânuite	80
Identificarea lui Gauss.....	82
Tăcerea mieilor	85
Moș Ion Roată și roata istoriei.....	86
De trei ori PPP	88
Dreptul la nepotism	91
<i>In vino veritas...</i> dar nu întotdeauna	93
Buba cea mare, cea mijlocie și mezina	94

Cum să duci țara de râpă	97
Șerpișori & Scărițe	100
Jocul de-a uniunea	102
Valiza autoproclamată.....	103
Dincolo de PIB.....	105
<i>Dog Eat Dog</i> sau mai avem speranță?.....	107
Pe drum	109
Ozoare uzbece.....	110
Unul cu Stan.....	110
Bibi Hanîm.....	111
Spațiul privat.....	112
Caravanseraiul.....	114
264.000 de somi.....	115
Serendip.....	116
Cosmosul din ograda vecină	116
<i>Getting to Yes</i>	118
Hilton, capitala Sri Lankăi.....	120
Wondaful Elephant Safari.....	122
De la Kandy la Sigiriya (Prin Dambulla).....	125
Cale de Galle	128
Stepa kazahă.....	130
Orașul care se năzare.....	130
Pe jos omătul se așază ca o blană de leopard	131
<i>Samouain?</i>	133
Cum e să fii democrat într-o țară săracă.....	135
Prizonierul din Caucaz	137
La ghenarțvali.....	137
<i>Oblico morale</i>	139
Paradjanov Express.....	140

Mersi, Baku	143
Capitala Eurasiei.....	145
Rămân acasă?.....	146
La balcon	149
În supermarketul de destine.....	150
Trenul vesel spre capitalism.....	151
Stația terminus. Mai departe se circulă doar pe jos.....	154
<i>Homo taggiens</i>	155
Domnul Pasăre-Arc	156
Gardofilia la moldoveni	158
Umbra și Umbrela	159
<i>Quanto lei gallina?</i>	160
Mașina de tocat știri	162
Castraveți murați, false adevăruri.	163
Simbolurile comuniste și dama de pică	164
Abominabilul Adbekunkus.....	165
Stan & Metro.....	166
Buzunarul vecinului	167
Lucrurile	169
Cultura scuipatului.....	169
Republica Of	170
Sașa.....	171
Fenomenologia prafului.....	173
Cobâlț!	174
Metamorfoza.....	176
Graalul rătăcit.....	178
Adevărul mare & Minciuna mică.....	179
Veri suri	181
Ciori sau coțofene?	182

Despre ceva	183
Pământeni, pata de culoare.....	185
O!	187
Noi doi și-o umbrelă	188
Seara în care Dl Hollywood l-a omorât pe scriitor	190
Zen cu autostopul.....	192
Numele tău este Crownelius Crow	193
<i>Polar Times</i>	195
Eminescu să mă judece.....	196
Eu?	197
Jocul cu zarurile trucate.....	198
Celălalt nisipiș	200
Nimicul și credința	201
Nirvana mică	204
Permanent	206

Așa se întâmplă că o mare parte din viață mi-o petrec pe lângă guverne. Anume așa. Nu în guverne, nu pentru guverne. Nici în față, nici în culise. Și acolo scriu altfel de texte. Iar ceea ce nu încapă în documente de politici răbufnește pe blog. Căci, bineînțeles, există viață dincolo de guverne. Frumoasă și neliniștită. De exemplu, pe drum. De exemplu, la balcon. Zen e peste tot. Am adunat aceste scrieri și le-am aranjat pe rafturi. Sper să vă placă ce-a ieșit.

Lângă Guvern

Cele două Moldove

Până nu demult, impresia că în granițele teritoriale ale Republicii Moldova există două state nu era mai mult decât o bănuială vagă. Astăzi ea este o certitudine care se cascadează asemenea unui hău. Firește, nu mă refer la autoproclamata republică nistreană, deși a fost și ea un „ingredient” puternic al rupturii. Mă refer la următoarele: pe același teritoriu – 2 culturi, 2 viziuni asupra viitorului, 2 versiuni ale trecutului, 2 denumiri ale limbii materne, 2 pomi de Crăciun...

Când stai să numeri, zece din zece sunt „de-ai noștri” – avem aceleași valori și votăm pe cineva din 3D*. Când te trezești în dimineața de după alegeri, ai impresia că încă visezi – majoritatea sunt ceilalți!!! Mai numeri o dată... zece din zece. În acest moment îți dai seama că, de fapt, nu mai e vis, ci e trezirea la realitatea amară, iar visul din care tocmai te-ai trezit a durat opt ani.

În 2001 am visat că întoarcerea comunismului a fost o farsă, un debilizm trecător, explicabil prin nefasta criză regională din 1998 și prin tabăra de nostalgici care ne așteptam să descrească pe măsură ce o generație se schimbă cu una mai nouă. În scurt timp am realizat că sunt singur în capitală: din tot ce se găsea în RM, patrie îmi erau doar revista „Contrafort” și Teatrul „Eugene Ionesco”. Restul era peste mări și țări. Îmi aduc aminte duminică în care am decis să-i dau o șansă bibliotecii naționale (poate acolo?) – am trecut cu succes de procedura eliberării unui abonament, dar de mojiția ușierei (Șarikova!) n-am putut trece. Am plecat pur și simplu. Am înțeles că e natural să conducă comuniștii într-o țară unde o Șarikova decide accesul la carte. N-am folosit niciodată acel abonament. Am prins rând la Ambasada Spaniei la București (care pe atunci încă mai putea fi vizitat fără viză) și am plecat. Pur și simplu.

În 2005 am visat că Partidul se poate reforma. Firește, nu l-am votat direct (căci cum aș putea vota epigonii celor care mi-au dus rudele în Siberia și mi-au decimat familia fără să le pese?), dar – prin

---

* Cele trei partide de opoziție: Partidul Liberal, Partidul Liberal-Democrat și Alianța „Moldova Noastră”.

băiatul cu care „se poate înțelege”* – i-am votat. *Mea culpa!* Toată zarva privind vectorul european, reforma administrației publice, apariția GUAM-ului, promisiunea ce ținea de schimbarea denumirii partidului respectiv și renunțarea Președintelui la funcția de conducere a partidului salvau aparențele unei democrații, chiar dacă nu era una. Ca să folosesc citatul meu favorit din Benita Ferrero-Waldner folosit cu o altă ocazie, „ușa nu era nici deschisă, nici închisă”. În contextul de față: ușa din spate.

Apoi am visat că poți lucra pentru binele țării într-un guvern tehnocrat ignorând dimensiunea politică. Un olar nu-i olar dacă nu face oale, nici eu n-aș fi putut să stau deoparte fără să practic meseria de economist la care mă pricep mai bine. Nu mi-am luat masteratul ca să fiu un sabotor: m-am gândit că dacă viața în RM devine un pic mai bună, sărăcia – un pic mai mică, mediul de afaceri – ceva mai liber, merită să pun umărul la o așa operă...

În 2009 visul s-a risipit. Ceilalți există!

Să nu ne facem iluzii: ceilalți sunt clienții sistemului, cei care într-un fel sau altul beneficiază de faptul că Partidul se află cu intermitențe la putere. Ceilalți sunt naivii care cred în sinceritatea unora care au centralizat puterea, au subminat justiția, mass-media. Ceilalți sunt neștiutorii care au mâncat gogoșile coapte la televiziunea publică: a spune jumătate de adevăr e minciună. Ceilalți sunt ceilalți, dar, din păcate, sunt mulți.

Îmi pare rău că între noi și ceilalți s-a iscat această prăpastie. Nu noi suntem autorii ei, ci procesul de falsificare a realității care i-a zombificat pe cei mulți.

Apel către ceilalți: **RENUNȚAȚI!**

Deja ați mers prea departe: am văzut vânătăile, am văzut prima jertfă. Violența naște violență, și nu e bine ce faceți. Din fericire, Republica Moldova nu a trecut prin război civil, dar sunt alte națiuni care pot să confirme: dincolo de această limită nu există loc decât pentru ură.

Și e păcat, mai ales cu o săptămână înainte ca să ne spunem: **Cristos a înviat!** Prin urmare, vă rog creștinește: **RENUNȚAȚI.**

* Iurie Roșca, liderul Partidului Popular Creștin-Democrat, la alegerile din 2005 s-a aliat cu Partidul Comuniștilor din Republica Moldova pentru susținerea vectorului european.

Memoria scurtă a moldovenilor

În ziua pe care ex-președintele țării, Vladimir Voronin, o numește „marțea cea neagră”, în cealaltă emisferă a planetei s-a produs un eveniment epocal pe care noi, moldovenii, fiind ocupați de propriile instituții democratice, l-am trecut cu vederea. Cu toate acestea, evenimentul a fost remarcabil și oarecum simbolic: pe 7 aprilie 2009 peruanul Alberto Fujimori a devenit primul ex-președinte al Americii Latine care, venit la putere prin sufragiu, a fost tras la răspundere pentru abuz asupra drepturilor omului. Justiția peruană l-a condamnat la 25 de ani de detenție ca urmare a unui proces televizat care a durat 16 luni, demonstrând elocvent că Temis nu face distincție între ex-președinți și simpli cetățeni. Cel puțin, nu în Perú.

Tot în Perú a apărut inițiativa controversată de creare a Muzeului Memoriei. Ideea nu aparține peruanilor – crearea unui muzeu care ar comemora victimele războiului de gherilă, produs între forțele armate de securitate și gruparea *Sendero Luminoso* (cca 70 de mii), majoritatea fiind indieni andini –, este oferta guvernului german. Autoritățile peruane consideră că mijloacele destinate creării muzeului – 2 milioane de dolari SUA – ar fi putut fi folosite altfel: pentru hrană, școli, spitale. Pe de altă parte, avocatul înființării unui asemenea muzeu este celebrul scriitor Mario Vargas Llosa. Autorul menține necesitatea unui muzeu al memoriei pentru a „lupta cu atitudinile intolerante, oarbe și obtuze care s-au făcut vinovate de declanșarea violenței politice”.

La Milan Kundera, scriitorul ceh, găsim următoarea teză:

Lupta omului împotriva puterii este lupta memoriei împotriva uitării*.

Să ne imaginăm ce se va întâmpla dacă evenimentele din 7 aprilie 2009 vor fi date uitării. Poate că peste nu mai puțin de 10 ani, o altă Lorena Bogza, la o altă emisiune, care poate că nu se va numi „În PROfunzime”, îi va invita în studio pe câțiva dintre politicienii care vor fi în vogă în acele timpuri, ca să se clarifice ce s-a întâmplat de fapt. Vor apărea ipoteze precum că zvonurile privind existența victimelor

---

* Milan Kundera, „Cartea răsului și a uitării” (1978).

au fost exagerate, criza economică i-a scos în stradă pe protestatari, președintele era în necunoștință de cauză etc. Poate că da, poate că nu. Tot ce vreau să spun este că chiar dacă din perspectiva zilei de astăzi nu avem răspunsuri la întrebările: s-au fraudat ori nu alegerile? au fost protestele spontane sau (fie și parțial) regizate? cum se explică reacția lentă a Occidentului? – apoi peste 10 ani răspunsurile vor fi pur și simplu imposibile. Respectiv, peste 10 ani sau poate că mai târziu, vom ieși din nou în PMAN, vom revendica din nou drepturi, vom avea în continuare o societate divizată... și așa la nesfârșit. Acest lucru se va întâmpla din cauză că avem o incapacitate cronică de a ține minte evenimentele produse, a le analiza și a găsi un consens social asupra faptului ce este drept și ce este strâmb.

O dovadă a acestei concluzii aparent jignitoare pentru rasa moldovenească este și faptul că revoluțiile anticomuniste au avut loc în Europa de Est la finele anilor '80. Din moment ce, la 20 de ani de la producerea lor, noi încă ieșim în stradă cu revendicarea aceluiași drepturi, se confirmă că suntem un anacronism.

Nu avem memorie socială. Într-o emisiune la ProTV, prilejuită de împlinirea a 17 ani de la începutul conflictului transnistrian, s-au pus întrebări vitale pentru înțelegerea stătalității moldovene. De exemplu, de ce a fost eliberat Igor Smirnov după ce fusese reținut de către forțele de ordine; din ordinul cui, în ce bază? Spre rușinea mea, mi-am dat seama că acest incident mi s-a șters cu desăvârșire din memorie. Efectiv, am uitat că a existat un moment istoric când Smirnov fusese arestat. Îmi dau perfect seama că este imposibil să judecăm evenimentele din trecut prin prisma prezentului, însă atunci, la mai puțin de un an de la proclamarea independenței Republicii Moldova, exista posibilitatea reală ca situația să se schimbe cu 180 de grade și cel reținut să fi fost tocmai președintele Snegur. În fine, aduc acest exemplu doar pentru a ilustra faptul că punctele de reper în istoria Republicii Moldova se uită și nu devin memorie socială.

Odată cu proclamarea suveranității nu am beneficiat de un proces al comunismului și nu am contabilizat numărul victimelor regimului stalinist. Respectiv, avem brandul „comunist”, care este popular chiar și după 20 de ani de la căderea URSS. Poate că s-au

scris articole, dar era important ca astfel de momente să fie preluate și de manualele de istorie. Cel mai vigilant basarabean, scriitorul Paul Goma, nu a devenit mentorul tinerei societăți moldovenești, iar cel mai profund poet al nostru, Grigore Vieru, a beneficiat de atenția autorităților doar odată cu trecerea sa în neființă.

Ce-a fost, a fost. Revenind la prezent, țin să menționez că abia acum moldovenii au șansa să învețe ce este o democrație. Suntem exact la pagina care spune de ce justiția trebuie separată de puterea politică; cât de important este să avem mass-media independentă pe întreg teritoriul țării și nu doar în orașele mari; de ce puterea politică se împarte între executiv și legislativ. Se vede că lecțiile teoretice privind rostul democrației predate de profesori europeni și americani au fost ratate lamentabil.

Vom rata oare și lecțiile practice?

Confesiunile unui fost liberal

Nu vreau zăpăcesc pe nimeni și, cu atât mai mult, nu vreau să mă fac confuz eu însumi. Dar așa se face că în urmă cu vreun an, poate mai puțin, mă consideram liberal get-beget. Deschid o paranteză necesară – dilema mea nu are nimic în comun cu politica moldovenească, sau dacă are, nu în modul în care pare să fie. Să recapituliez: mă consideram liberal; prin urmare, nu mă mai consider. Ce mă consider, încă nu știu. Poate kibbutznic, doar că (1) nu-mi ajunge curaj și (2) nu suntem în Israel.

Acum un an discutam cu un amic de-al meu despre liberalism în următorii termeni:

— Iată, tu, de exemplu, te consideri liberal? – eram întrebat.

— Liberal.

— Dar ce ai în vedere prin liberal? Căci eu am întâlnit mai mulți liberali și toți mi-au dat răspunsuri diferite.

Am început de departe cu aspectul economic, adică cu „mână invizibilă” a lui Adam Smith, am continuat cu drepturile individului

ș.a.m.d. Am sfârșit prin a spune că, în contextul actual, liberalii, deși nu-s cine spun că sunt, reprezintă unica opțiune democratică. Subscriu în continuare la cele declarate atunci cu diferența că acum nu mă mai consider liberal. Dar nu-mi schimb votul. Asta fiindcă există un context local, unde, chiar nefiind liberal, nu prea ai din ce alege.

Ce s-a schimbat între timp?

Atenție maximă la „mâna invizibilă”! Adam Smith afirma că nu există o chestie mai faină decât aceea că fiecare individ își urmărește propriile interese egoiste, astfel încât, în final, toată lumea iese în câștig. Descompun: (1) dacă un te-miri-ce este vrut de toată lumea – el e scump; (2) dacă e scump – producătorul lui te-miri-ce iese în câștig; (3) dacă producerea lui te-miri-ce este atât de avantajoasă – toată lumea începe să producă te-miri-ce; și (4) dacă toată lumea produce te-miri-ce – te-miri-ce se ieftinește și este accesibil pentru toată lumea. Astfel, în aparență toată planeta juisează de fericire: cei care au vrut cu tot dinadinsul sunt cei care și-au permis să procure printre primii te-miri-ce; ceilalți au procurat la reduceri și, de asemenea, juisează. „Mâna invizibilă” a egoismului i-a făcut fericiți pe toți.

Numai că în realitate nu se întâmplă întocmai. (1) Cel care a produs primul un bun pe care îl vrea toată lumea obține un supra-profit, din care (2) îl bagă pe politician la buzunar, care (3) împinge o lege avantajoasă în Parlament, prin care (4) îi întărește acestuia statutul de monopolist din care acesta, la rândul său, obține și mai mult supraprofit. (Din care îl unge în continuare pe politician, care devine sluga lui și care adoarme poporul cu fabrici de staruri numai ca acesta să dăinuiască în continuare în prostie și să achite docil prețuri umflate.) Asta e! „Mâna invizibilă” este în realitate o mână păroasă care mulge pe întuneric, unge la lumina zilei și face un gest necunviincios populației. Este legea prin care cei bogați devin și mai bogați, iar cei săraci urmăresc fabrica de staruri.

Cum se întâmplă această „minunăție” în societățile în care transparența, guvernarea corporatistă, concurența liberă au statut de lege? Simplu. Citește la Subcomandante Marcos*: în timp ce politicienii îți arată o jucărie frumoasă, „mâna invizibilă” ți se bagă în

* Subcomandante Marcos și Paco Ignacio Taibo II „Morții incomozi”(2004).

buzunar și storce din el ceea ce nici nu știai că îți aparține: păduri, lacuri, zăcăminte. Sau, în lipsa acestora, pur și simplu îți prezintă o notă de plată umflată pe care, desigur, o achiți, căci între timp ești cu ochii pe jucăria cu pricina...

Nu te-ai întrebat de ce nu poți pricepe nimic atunci când televiziunile transmit protestele antiglobaliștilor? Se prea poate că au și ei ce să spună. În schimb, obții tot felul de detalii contradictorii (și egal de inutile) despre Michael Jackson și gripa porcină. Îți dai seama că privești în altă parte? Din acest motiv deschid din ce în ce mai rar televizorul.

Așa că nu mă mai consider liberal. Însă, aici în RM, nu am de unde alege: liberalii sunt cei care, deocamdată, încearcă să lupte cu Păroasa Mână Invizibilă.

Consultanții, salvatorii planetei

Consultanții sunt cei mai credincioși oameni ai planetei. Adică noi chiar credem că soluțiile pe care le oferim sunt cele mai bune. Fondăm această credință pe convingerea că dacă pui câteva întrebări istețe în stânga și în dreapta, alegi și împachetezi gândurile beneficiarului într-o formă sexy și i le livrezi în calitate de produs finit, lumea se schimbă în bine. În realitate, lumea stă pe loc.

Ca să fie clar: sunt departe de a afirma că meseria de consultant este inutilă. Dar trebuie să fim conștienți că ceea ce vindem este nu atât soluția perfectă, cât eficiența. Un funcționar public, un politician sau chiar și un afacerist nu are la dispoziție timpul necesar pentru a se ocupa de chițibușuri plictisitoare. În gândul lui soluția deja plutește în aer precum Olandezul Zburător fără să se atingă de realitate. Fiindcă este destul de *smart* ca să realizeze acest lucru, el angajează un consultant, care cică a mai văzut și alte vase și care îi va pune la dispoziție o ancoră pe care să o fixeze în realitate. Însă, în optzeci la sută din cazuri consultantul o să-i sufle în pânze și numai în douăzeci o să-i dea o părere competentă despre ceea ce se întâmplă. S-ar putea să greșesc

cu estimările, dar mi-ar plăcea să văd mai mulți consultanți dispuși să afirme: știi, soluția ta este una neobișnuită, s-ar putea să o dai în bară, căci nimeni nu a încercat așa ceva și sunt șanse enorme să nu funcționeze. Eu n-am de unde să știu acest lucru. În schimb, dacă va funcționa, tu vei fi cel mai bogat om de pe planetă.

Și să refuze comisionul.

Asta se cheamă etică profesională și cred că 20 % din consultanți sunt croiți anume așa. Dar în masa lor, consultanții sunt oameni în carne și oase cărora le place să meargă în vacanță, să aibă bere rece la frigider și mașină parcată în garaj. Așa că n-ai ce face – te gândești să angajezi un consultant care să-ți selecteze alți consultanți, dar în realitate bați apa în piuă. Cum te asiguri că respectivul va face o treabă onestă? De regulă, n-ai cum. Prin urmare, dacă vezi unul bun, fă-l angajatul tău. Nu contează cât costă sau care sunt metodele lui de lucru, important e că îl scoți de pe piață și-l pui în serviciul tău. Dacă ești în stare. Altminteri trimite oamenii proprii la instruire și cere ancora de la ei. În tot cazul: nu cere unui consultant că-ți aducă Olandezul Zburător, căci el nu are nici idee, nici chef să facă acest lucru. Dacă ar ști unde se află, nu ar mai fi consultant.

Să nu fie cu supărare între noi, consultanții. Cred că, în pofida acestor argumente imbatabile, piața noastră e în creștere. Atâta timp cât optzeci la sută din funcționarii publici sunt leneși (cei din Grecia, firește, căci ai noștri sunt doar gospodari), politicienii înfumurați (cei din UE, desigur, căci ai noștri știu cum e viața), iar businessmenii zgârciți (la salarii, nu și la datul mitei), de lucru pentru consultanți va fi cu prisosință. În special pentru cei optzeci la sută.

Mărturisesc că nu sunt pe deplin convins că am dreptate (doar optzeci la sută:) și sper din tot sufletul să mă convingi că, în realitate, am încurcat-o rău de tot și că, dacă e să rămânem fără consultanți, e belea!